

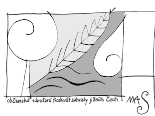
Marie Pavlátová
Klára Kavanová Mušková

Libějovicko-Šomecko

Marie Pavlátová
Klára Kavanová Mužková

Libějovicko-Lomecko

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

**Realizováno v rámci projektu „DĚDICTVÍ REGIONU: po stopách předků“,
tento projekt je spolufinancován Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu
pro rozvoj venkova v rámci opatření: III.2.2.**

Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, a IV.2.1.

Realizace projektů spolupráce Programu rozvoje venkova.

O. s. Rozkvět zahrady jižních Čech – místní akční skupina, Lhenice

2009

Obsah

PŘEDMLUVA.....	3
HISTORIE LIBĚJOVICKO-LOMECKA.....	4
Kraj Libějovicka a pravěká osídlení.....	4
Poutní kostel Jména Panny Marie na Lomci.....	5
Krtely a mohylová pohřebiště.....	6
Hradiště u Malovic – keltské kultovní ohrazení.....	6
Zaniklý hrad Poděhusy – osada Podeřiště.....	7
Zemanský rod Malovců z Malovic.....	7
Zemědělský statek Rábín.....	8
Obec Truskovice.....	8
Libějovice.....	8
Nestanice.....	11
Černéves.....	11
KOMPOVANÁ BAROKNÍ KRAJINA NA LIBĚJOVICKU.....	12
Historický vývoj.....	13
Doporučená opatření k ochraně území historické krajiny Libějovicka.....	27
RESUMÉ.....	28
ZUSAMMENFASSUNG.....	29
Beschreibungen zu den Farbfotos.....	30
SUMMARY.....	30
Legend of colour photographs.....	31
MAS ROZKVĚT ZAHRADY JIŽNÍCH ČECH.....	32
Zkušenosti MAS.....	32
Přeshraniční spolupráce.....	33
Spolupráce s ostatními MAS.....	33
Tipy na výlet.....	33
CHANCE IN NATURE – LAG.....	36
Tipy na výlet.....	37

Předmluva

Tato publikace je jednou ze souboru dvanácti brožur vytvořených v rámci projektu spolupráce podpořeného z Programu rozvoje venkova „Dědictví regionu: po stopách předků“, který byl realizován ve spolupráci Občanského sdružení „Rozkvět zahrady jižních Čech – místní akční skupina“ a Občanského sdružení „CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION GROUP“. Hlavním cílem tohoto projektu je podpořit využívání přírodního a kulturního dědictví v regionech spolupráce, zmapovat společný region z hlediska historických souvislostí – „po stopách předků“ a předat toto poselství generacím příštím.

Ing. Marta Krejčíčková
manažer projektu

Johann Wolfgang Goethe ve své Obecné vědě o přírodě vyjádřil, že „vše živoucí vytváří vůkol sebe atmosféru“¹. Ve svých vzpomínkách na dětství mám vrytu v paměť jednu krásnou, zvláštní a osobitou krajinu. Vede cestou dolů od kostela sv. Martina z Chelčic do „áleje“, jak se u nás říká, voňavou a svěží čtyřřadou alejí mnohých zelených odstínů kaštanů, dubů a lip až k libějovickému Novému zámku, kde za mého mládí čekali na stráží u brány mladí vojáci se psy, kterých jsem se vždycky trochu bála. Otevřenou loukou s překrásným převislým červeným bukem uprostřed jsem se opět dostala do aleje vedoucí do prudkého kopce na Lomec, jak zde říkáme na „Lomeček“. Touto Zeyerovou stezkou jsem se často vracela zase zpět domů, přes Lázně, kolem kaple sv. Maří Magdalény (dřívějších sirných lázní na pohybové ústrojí). – Ano, vstoupili jsme do původní barokní krajiny Libějovicko-Lomecka, na rozhraní otevřené rybníčné Česko-budějovické pánve a počínajících vrchů šumavského podhůří, do které Vás tímto srděčně zveme.

„Měj oči stále otevřené. Nebudeš-li dostatečně bdělý, můžeš zmeškat mnohé z toho, co máš na dosah ruky nebo přímo v sobě. Je hodně těch, kteří jdou životem slepí k divům, jež je obklopují, slepí k zázrakům přírody a tak míjejí i zázrak života. Budeš-li vnímat krásu, harmonii, klid a jas ve všedních věcech kolem sebe, zjistíš, že tvé vědomí se rozšiřuje, až se nakonec celý svět stává říší divů, kterou procházíš jako dítě s očima užasle upřenými ke všemu, co se děje. Budeš očekávat ty nejskvělejší události, a tak napomůžeš jejich uskutečnění.“²

Ing. Marie Pavlátová, Mgr. Klára Kavanová Mušková
autorky

1) Goethe, Johann Wolfgang: Z maxima reflexí, Brno 1995, 15.

2) Caddyová, Eileen: Otevírání dveří do nitra, 4. listopadu, Praha 1986.

Historie Libějovicko-Lomecka

Klára Kavanová Mušková

„Mnohokrát už jsem šel z Vodňan luční pěšinou k Lomečku a vždycky jsem celou tu pouť vzpomínal na Julia Zeyera. Ano, na vaši Zahradu mariánskou jsem vzpomínal, Julie Zeyere, kráčeje jindy starými alejemi od Libějic k Lomečku...“³, vzpomíná Ladislav Stehlík v Zemi zamyšlené.

Vyvážený vzhled krajiny Libějovicko-Lomecka, kde se v pestrém sledu střídá les s poli, loukami a rybníky, kterých se na mapě jižních Čech nedopočítáme, kde se osamělé lidské sídlo mění s vesnicí či městečkem, vytváří „krajinný areál Libějovicka“. Nachází se mezi městy Vodňany a Netolice, kdy centrem je obec Libějovice ležící 4 km jižně od města Vodňany. Nad obcí se zvedá lesnatý vrch Lomec (552 m n. m.), za ním na jihu vystupuje masiv Blanského lesa. Krajinný rámec uzavírají na západě hřbet Libějovického vrchu a Libějovické Svobodné Hory, severovýchod rámují Písecké hory. Upravenou krajinu o rozloze 20 km² vymezují na východní straně obce Podeřístě, Malovice, Malovičky a Černěves, na západě Chelčice, Truskovice, Krtely a Hradiště.⁴

Obce Chelčice, Libějovice (zahrnující k sobě také Černěves a Nestanice), Malovice (zahrnující k sobě také Holečkov, Hradiště, Krtely, Malovičky, Podeřístě, Setuň a Rábín) a Truskovice (zahrnující k sobě také Dlouhou Ves) leží kolem 465 m nad mořem, protínají okresy Strakonice a Prachatice a farnostmi patří ke kostelu sv. Martina v Chelčicích, kostelu Jména Panny Marie na Lomci a některé obce ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie v Netolicích.

KRAJ LIBĚJOVICKA A PRAVĚKÁ OSÍDLENÍ

Kraj Libějovicka byl osídlen již v době pravěku – v období haštatsko-laténském. Svědčí o tom mnoho nalezených a prozkoumaných pohanských pohřebišť. Ve 14. století př. n. l. přišel do jižních Čech z Podunají velký kmen, který své mrtvé pochovával ve velkých kamenných mohylách. Proto mu archeologové říkají jihočeský lid mohylový.⁵

Podél přístupové cesty k mariánskému poutnímu místu se po pravé straně od cesty nachází skupina slovanských mohyl ze 7. – 10. stol., vršených postupně do řady. Jejich poloha na okraji lesa nebyla náhodná a zřejmě odráží i posvátný význam okrajů lesa v raném středověku.

---

3) Stehlík, Ladislav: Země zamyšlená II., Praha 1966, 70.

4) Srv. Pavlátová, Marie: Historická krajina Libějovicka in Vodňany a Vodňansko, Vodňany 2007, 123.

5) Srv. Neustupný, Jiří: Pravěká umění v Čechách a na Moravě, 36.

POUTNÍ KOSTEL JMÉNA PANNY MARIE NA LOMCI

Poutní místo Lomec neupoutá naši pozornost již z dálky, ale jako by bylo skryto před pohledem člověka lhostejného, nehodného... Kdo neví, že se mezi Vodňany a Netolicemi nachází tento malý klenot, mine jej bez povšimnutí. Kdo se však vydá na cestu do zalesněného vrchu, tomu se otevře pohled na půvabný kostelík s cibulovitou věží a klášter – Lomec.⁶

Vyobrazení kaple P. Marie na Lomci s farou. Schwarzenberské album akvarelů z 20. let 19. století. Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Český Krumlov.

V současnosti je Lomec u Libějovic jedním z nejznámějších poutních míst jižních Čech. Je cílem poutníků a turistů z tuzemska i ze zahraničí. Poutní místo na Lomci je nedílnou součástí a vyvrcholením komponované barokní krajiny Libějovicka. Doposud je častým cílem duchovních poutí i výletů pro svoji jedinečnou atmosféru (*viz barevná fotografická příloha č. 1*).

Poutní kostel Jména Panny Marie vystavěl v letech 1692-1702 hrabě Filip Emanuel Buquoy. Podnět ke stavbě dal jeho otec Karel Filip, který přivezl z Nizozemí kopii zázračné sochy Panny Marie. Kostel byl vysvěcen v roce 1704. Základem půdorysu je modifikovaný

6) Srv. Šípanová, S. M. Mlada: Lomec. Poutní kostel jména Panny Marie, Lomec 2004, 6.

kvadrilob hlavního chrámového prostoru s přízemní sakristií menšího půdorysu téhož typu. Stavbu ukončuje mohutná profilovaná římsa a nad ní posazená cibulovitá bání se čtyřmi věžičkami v rozích, završená lucernou s menší bání. Hlavní oltář kostela ve stylu baldachýnu je napodobeninou slavného Berniniho oltáře v chrámu sv. Petra v Římě. Centrální oltář na Lomci patří k významným počínům vrcholného baroka ve střední Evropě.⁷

V bývalém loveckém zámečku, který vystavěl hrabě Albert Buquoy v letech 1709-1710 a který je stavěn jako dvoupatrová budova s vysokým štítem a volutovými křídly, žije v současné době Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, která si za své původní poslání zvolila ošetřovat opuštěné a zanedbané nemocné bez rozdílu náboženství i národnosti a bez nároku na odměnu (na Lomec přicházejí v r. 1971).

Poutní kostel Jména Panny Marie společně s Meditativní zahradou Panny Marie a křížovou cestou vedoucí ke hřbitovu je místem spočinutí, rozjímání a načerpání síly a naděje pro další cestu životem, po které každý z nás kráčí.

KRTELY A MOHYLOVÁ POHŘEBIŠTĚ

Severozápadně od Netolic, v oblasti krtelského lesa, se nachází řada mohylových pohřebišť z pravěku i z doby slovanské (haštatské období – 6. stol. př. n. l. a slovanské období raného středověku – 7. – 9. stol. n. l.). Mohyly mají většinou kamennou konstrukci, občas doplněnou dřevěnou konstrukcí symbolického domu mrtvého. K pohřbům většinou spálených těl byly přidávány keramické, zřídka i kovové milodary, které měly zemřelého provázet na cestě do záhrobí. Mohylové pohřební háje ležely často za hranicí zemědělsky obhospodařovaných ploch a symbolicky oddělovaly v krajině svět mrtvých od světa živých.⁸ Barevná fotografická příloha (č. 2) nás už přivádí na krtelskou návěs s kaplí sv. Anny.

HRADIŠTĚ U MALOVIC – KELTSKÉ KULTOVNÍ OHRAZENÍ

Čtyřúhelníkovité ohrazení Na šancích, které se nachází v sousedství malé obce Hradiště, patří k pozoruhodným pravěkým památkám, dokládajícím společenský duchovní život pravěkých Keltů. Takováto ohrazení budovali Keltové po celé střední a západní Evropě v mladší a pozdní době laténské (3. - 1. stol. př. n. l.) a byla centrem náboženských obřadů kněží (druidů) i shromaždišti obyvatelstva.⁹

7) Sr. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ourada, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 89.

8) Sr. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ourada, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 87.

9) Sr. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ourada, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 92.

ZANIKLÝ HRAD PODEĎHUSY – OSADA PODEŘIŠTĚ

Hrádek s názvem Poděhusy se rozkládal na ostrožně zvané „Hrádek“ nebo také „Na hradě“, asi 500 m jižně od centra osady Podeřiště, nad ramenem Netolického potoka, poblíž bývalého mlýna. Zaniklá ves Poděhusy patřila původně Rožmberkům a poprvé je zmiňována r. 1262, kdy tento hrádek odkázal Vok z Rožmberka v závěti své manželce Hedvice ze Schaumburgu k doživotnímu užívání.¹⁰

Ruiny středověkého hradu jsou typickou ukázkou archeologického pozůstatku menšího středověkého šlechtického sídla. K malému hradu, který vlastnili od 13. stol. Rožmberkové, náleželo ve 14. stol. již 17 vesnic. Patřil k němu i úřad purkrabího. Za husitských válek bylo r. 1421 sídlo vypáleno Janem Žižkou z Trocnova a hrad již obnoven nebyl.¹¹

ZEMANSKÝ ROD MALOVCŮ Z MALOVIC

Osady Malovice a Malovičky, zvané také Malovicemi Malými a Horními, se v pramelech uvádějí v roce 1314 a jsou původním sídlem slavného jihočeského šlechtického rodu Malovců z Malovic, o kterých se také dočteme v historii libějovického panství. Stejně jako Malovcové měli i vladykové z Dobrníc, Žimutic, Kraselova, některé zeman­ské rody na Plzeňsku a nakonec i páni z Pardubic v erbu půl koně s uzdou různé barvy a byli původně patrně jednoho rodu. Rozrod Malovců způsobil oddělení několika větví – z Malovic, z Chýnova, Pacova, Libějovic a Kosoře.¹²

V osadě postupně vyrostl opevněný vodní hrad. Sídlo mělo palácovou budovu, věže, mosty a hospodářské budovy. V 16. stol. byl hrad opuštěný a zpusťl. Roku 1559 koupil Malovice Vilém z Rožmberka, který založil mezi dnešními vesnicemi Malovice a Malovičky Horní malovický rybník, který rozdělil jeden původní sídelní útvar na dvě vsi. Tvrziště je v současné době dochováno v jižní části Maloviček, kde jen vybíhá jako poloostrov do rybníka. Bývalá rodová sídla Malovců jsou dnes zastavěna usedlostmi čp. 9, 10, 11 a 14¹³ (*viz barevná fotografická příloha č. 3*).

---

10) Srv. Kašička, František, Nechvátal, Bořivoj: Tvrze a hrádky na Prachaticku, Prachatice 1990, 93.

11) Srv. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ouroda, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 93.

12) Srv. Kašička, František, Nechvátal, Bořivoj: Tvrze a hrádky na Prachaticku, Prachatice 1990, 77.

13) Srv. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ouroda, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 90.

ZEMĚDĚLSKÝ STATEK RÁBÍN

Historický rozlehlý zemědělský statek, původně pozdně renesanční areál pochází z počátku 17. století (*viz barevná fotografická příloha č. 4*). Obytná budova je uvnitř novodobě přestavěná (v 80. letech 20. stol.), stodoly na jihovýchodě dvora z konce 19. stol. jsou přistavěny k původní obvodové zdi z první čtvrtiny 17. stol. Kočárovny a konírny se nacházejí vlevo od obytného stavení. Chlévy na severovýchodní straně jsou novostavbou ve stylu schwarzenberské novogotiky z 2. pol. 19. stol. Na jihozápadě dvora se bohužel nacházejí zcela novodobé řadové bytovky (80. léta 20. stol.).¹⁴

OBEC TRUSKOVICE

Nejstarší zmínka o vsi Truskovice souvisí se jmény vladyků Rudolfa a Budislava z Truskovic jako svědků na zakládací listině z roku 1274.¹⁵ Dále nacházíme záznam z roku 1384 o Petru z Truskovic, který jménem Diviše z Malovic obhajoval jednotu se zemskými deskami.¹⁶ V pozdější době byly Truskovice rozděleny na několik menších statků, které vlastnili zemanové z okolí. Část vsi patřila k Vhlavům, část k Protivci, další část k Libějovicím a část k Záhorčí. Vhlavská část se potom dostala ke Hluboké, ostatní k Libějovicím¹⁷ (*viz barevná fotografická příloha č. 5*).

LIBĚJOVICE

Libějovice jsou připomínány již roku 1264, náležely rodu Malovců, který sídlil na tamní tvrzi. Malovcové prodali statek roku 1559 Vilémovi z Rožmberka. Majetek tohoto rodu přešel po jejich vymření na Švamberky, kterým byl roku 1620 všechen majetek zkonfiskován za účast na protihabsburském povstání. Libějovické panství dostal od císaře Ferdinanda II. císařský generál Karel Bonaventura hrabě Buquoy. V držení tohoto rodu zůstaly Libějovice až do roku 1801, kdy je Jan hrabě Buquoy prodal knížeti Josefu Schwarzenberkovi.

Prvními bezpečně zjištěnými majiteli Libějovic jsou Malovci, kteří zde postavili tvrz. Zakladatelem původní věžovité tvrze Libějovic byl Petr neboli Pešek z Libějic (sídlil zde v letech 1352-1374). Po něm zde přebývali další Malovci: Diviš Malovec 1374-1389, Dobeš Malovec, Léva Malovec 1489-1523. Jeho synové Diviš, Bohuslav, Zikmund, Pavel, Mikuláš a Vojtěch spravovali společně celé panství. Nechali přestavět tvrz na malý hrad či zámek. Roku 1539 převzal správu Libějovic nejstarší z nich Diviš. Za jeho vlády se připomíná na

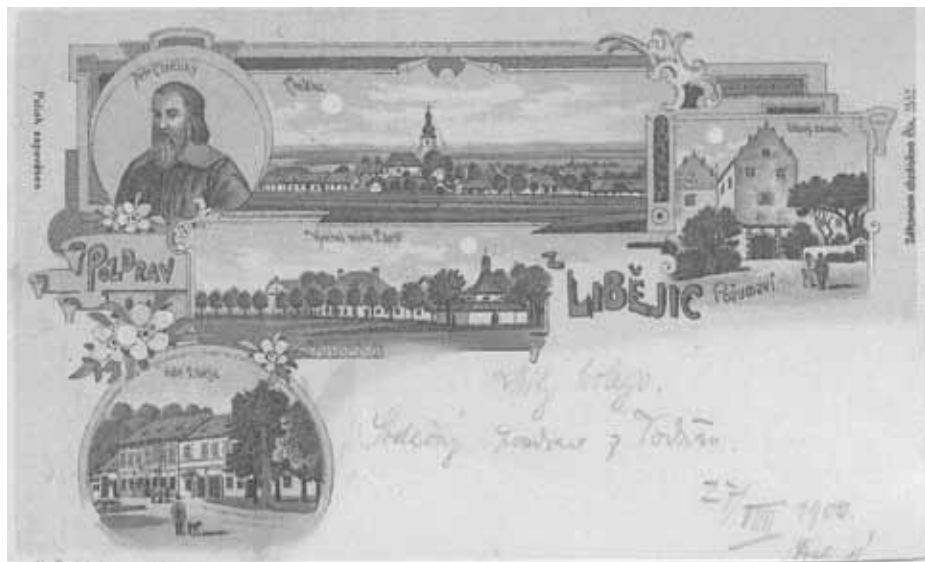
14) Sr. Beneš, Jaromír, Stejskal, Aleš, Ouroda, Vlastislav: Historická krajina Netolicka, Netolice 2008, 91.

15) Sr. Regesta Bohemiae et Moraviae, II, Erben a Emler, 1227.

16) Sr. Archiv český, 31/202, č. 39.

17) Sr. Sedláček, August: Hradý, zámky a tvrže království Českého, VII. (Písecko), Praha 1890, 126.

zámku v Libějovicích věž pro vězně a neposlušné poddané. Diviš špatně hospodařil a statek velmi zadlužil. Proto byl nucen roku 1557 prodat Libějovice Vilému z Rožmberka. Rožmberkové zavedli v Libějovicích ve všem lepší a důmyslnější správu. Starý zámek byl v té době přebudován. V letech 1566-1567 pracoval na Libějovicku při úpravě nových rybníků proslulý český rybníkář regent Jakub Krčín z Jelčan, který důmyslně opravil u Libějovic stoku na rybník Mlaky, která se po něm nazývá Krčínská stoka. Nástupcem Viléma z Rožmberka se stal Petr Vok z Rožmberka. Dle rodové smlouvy mezi Rožmberky a Švambergky připadlo celé panství roku 1612 Švambergům. Roku 1621 přešly Libějovice do držení rodu hrabat Buquoy a zůstaly jejich majetkem do roku 1801. Poté koupil Libějovice kníže Josef Jan Nepomucký ze Schwarzenberka. Za správy tohoto rodu dosáhly Libějovice velkého rozkvětu.¹⁸ Méně známý pohled na Obecní úřad s poštou přes Fabrický rybník v centru obce nalznete v *barevné fotografické příloze č. 6*.

Chelčice, výletní místo Lázeň, Starý zámek a libějovická náves. Dobová fotografie z počátku 20. století. Ze soukromé sbírky Miroslava Steblíka.

18) Srv. Blesík, Jan: Z pamětí Libějovic, Kolej redemptoristů v Libějovicích u Netolic 1984, 10-12,16,18,20,24.

Starý zámek

Starým zámekem procházely dějiny všech místních šlechtických rodů. Jedná se o renesanční stavbu z doby, kdy Libějovice koupili Rožmberkové, a to v polovině 16. stol. Tvrz byla přestavěna na hrad, který je velmi chudý na architektonické okrasy. Na severní a západní straně se zachovaly stopy bývalého příkopu a valu. Čtyřkřídlý objekt má v průjezdu a většině místností zachované gotické a renesanční klenby. Na dvoře se po levé straně nacházejí otevřené arkády spočívající na krátkých hrubých sloupech. Jižní a východní traktory i s branou jsou dvoupatrové, severní a západní jednopatrové. Průčelí nad branou a čelní strana východního traktu jsou zdobeny pěknými renesančními štíty¹⁹ (*viz barevná fotografická příloha č. 7*). Dnes je tento zámek v soukromém vlastnictví.

Nový zámek

Roku 1696 založil hrabě Filip Emanuel Buquoy Nový zámek. Dostavěn byl však teprve v letech 1747–1754. Roku 1801 přešlo panství na Schwarzenbergy. V letech 1816–1817 jej dal kníže Josef opravit a zvýšit o druhé poschodí. Podlouhlý, ze všech stran parkem obklopený zámek je statná, ale střízlivá stavba charakteru pozdního empíru se štíty spočívajícími na pilastrech s jonickými hlavicemi. Vnitřek nemá umělecké stavební zvláštnosti. Po pozemkové reformě se stali r. 1924 majiteli redemptoristé, kteří zde založili své soukromé řádové gymnázium. Vzhledem k nedostačující kapacitě přistavěli další budovu, kterou propojili se starou budovou spojovací chodbou. Během války byl tento juvenát zrušen a zabrán Němci. Po válce se dostal do vlastnictví státu a od r. 1950 jej používala pohraniční stráž.²⁰ Od r. 1992 je tento objekt v soukromém vlastnictví (*viz barevná fotografická příloha č. 8*).

Nový dvůr

V těsné blízkosti Nového zámku stojí Nový dvůr, který byl vystavěn v letech 1587–1590. Byl svědkem hospodářských reforem Rožmberků a zejména Schwarzenberků, kteří se zasloužili o povznesení hospodářství na Libějovicku – ať už se to týkalo zavádění nové zemědělské mechanizace a zcela nového způsobu osevního plánu, nebo chovu dobytka, pěstování nových plodin, meliorace luk, rybníkářství či ovocnářství.²¹ Dnes je zde Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (*viz barevná fotografická příloha č. 9*).

---

19) Srv. Blesík, Jan: Z pamětí Libějovic, Kolej redemptoristů v Libějovicích u Netolic 1984, 12,14.

20) Srv. Pavlátová, Marie: Historická krajina Libějovicka, in: Vodňany a Vodňansko 7. Městské muzeum a galerie ve Vodňanech, 2007, 130-131.

21) Srv. Blesík, Jan: Z pamětí Libějovic, Kolej redemptoristů v Libějovicích u Netolic 1984, 28-30.

NESTANICE

Jižně od Libějovic, kde je nyní vesnice, stávaly tvrz a dvůr Nestanice, které patřily Malovcům. Poprvé se připomíná roku 1427 Jan Malovec z Nestanic, který zemřel roku 1453. Roku 1494 vlastnili Jaroslav a Oldřich bratři z Nestanic statek Malovský. Bezpochyby se pak rozdělili tak, že měl Oldřich Malovice a Jaroslav Nestanice. Který Malovec tu sídlil, když zdejší tvrz byla roku 1520 Pražany pobořena, není známo. Pustou tvrz s dvorem potom vlastnili Mikuláš Budkovský z Budkova a jeho bratr Jindřich a ti prodali před rokem 1540 dvůr Nestanice a vsi Černěves a Vrabinec Divišovi a Bohuslavovi bratřím Malovcům. Od té doby patřily k Libějovicím.²² Tvrz stávala v místě dnešních usedlostí č. 12, 13, 14 a 42, které tvořily jediný majetek, u č. 12 se zachovala stará studna a sklepení.²³ Na návsi stojí čtyřboká zděná kaplička sv. Linharta (se zvoničkou) s jehlancovou střechou zakončenou lucernou, v jednoduchém slohu I. poloviny 19. století (*viz barevná fotografická příloha č. 10*). Vedle cesty od Nového libějovického zámku k Lomci stojí zděný čtyřstranný sloup s výklenky.

ČERNĚVES

Obec ležící 7 km jihovýchodně od Vodňan. Nejstarší zmínka o obci je zřejmě z r. 1401. Další zmínka je z r. 1468, kdy Zdeněk ze Šternberka, nejvyšší pražský purkrabí, píše Mikuláši ze Sedlce, který nutil poddané v Černěvsi k holdu Rožmberkům.²⁴ Na návsi nás zaujme kaplička z roku 1827, jejíž architektura je ovlivněna stavbou kostela na nedalekém Lomci (*viz barevná fotografická příloha č. 11*).

---

22) Srv. Sedláček, August: Hrad, zámky a tvrže království Českého, VII. (Písecko), Praha 1890, 126.

23) Srv. Tříška, Karel a kol.: Hrad, zámky a tvrže v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, V. Jižní Čechy, Praha 1986, 135.

24) Srv. Archiv český 7/361.

Komponovaná barokní krajina na Libějovicku

Marie Pavlátová

Jižní Čechy oplývají malebnou a harmonickou krajinou, kde je zastoupeno velké množství krajinářských kompozic s vysokou historickou a urbanistickou hodnotou.

Záměrně utvářené krajinné celky představují historickou kulturní krajinu, která vznikala po staletí cílevědomou lidskou činností, spojenou s kulturní a hospodářskou kultivací prostředí. Počátek tvorby krajinářsky hodnotných celků nastal s rozvojem osídlení a využíváním území. Podstatné změny ve vzhledu krajiny probíhaly především během kolonizace území ve 12. a 14. století, kdy se rozvíjela i kultivace krajiny výrazně ovlivněná působením mocných šlechtických rodů spravujících rozsáhlá panství. V jižních Čechách patřili k nejvýznamnějším Malovcové, Rožmberkové, Eggenbergové, Schwarzenbergové, Černínové a Buquoyové.

Existuje několik typů historických krajinných celků s charakteristickou koncepcí úprav: rozeznáváme architektonizovanou krajinu s jasným kompozičním záměrem nebo hospodářskou krajinu související s rozvojem feudálních sídel a urbanistických celků obcí a měst, krajinu zahrnující technická díla, ale také krajinu kulturně historicky významnou, která se váže k význačné osobnosti nebo události.

V jižních Čechách převažují v bohatém souboru krajinných celků architektonizované krajiny, utvářené společně se šlechtickým sídlem v jejich centru. Právě Libějovicko–Lomecko patří k nejcennějším kompozicím tohoto typu, pro vysoký stupeň autenticity a značný rozsah dochovaní historické kompozice. Její význam přesahuje rámec kraje i České republiky a řadí ji mezi nejcennější dochované barokní krajiny v Evropě. Základ komponované krajiny Libějovicka byl položen v období baroka v době panování Buquoyů, kdy na panství došlo v okolí Starého a Nového zámku k velkorysým architektonickým a krajinářským úpravám. Nový zámek v centru kompozice byl po výstavbě spojen s významnými barokními stavbami v krajině výraznou kompoziční osou. Ta byla ztvárněna v prostoru v podobě mohutné čtyřřadé aleje, která propojila zámek s Lázněmi a kaplí sv. Maří Magdalény na severní straně, na jihu s poutním kostelem Jména Panny Marie na vrchu Lomec.

HISTORICKÝ VÝVOJ

Významná etapa vývoje krajiny začala po roce 1620, kdy zabavený majetek rožmberských dědiců Švamberků předal Ferdinand II. jako náhradu za válečné výdaje hraběti Karlu Bonaventurovi Buquoyovi. Jeho následovníci vytvořili v průběhu 18. století velkorysou barokní krajinnou kompozici zachovanou bez podstatných změn do dnešní doby.²⁵

Počátky krajinné kompozice spadají do druhé poloviny 17. století. Na severovýchodním okraji obce Chelčice byla v letech 1660-1663 postavena kaple sv. Maří Magdalény, jako první stavba významného barokního souboru (viz barevná fotografická příloha č. 12). Kapli dal postavit nad léčivým pramenem nový majitel libějovického panství hrabě Albert Jindřich Buquoy de Longueval a dal ji zasvětit na památku své zemřelé matky k počtě světice stejného jména. V roce 1673 získala kaple papežskou mešní licenci a od té doby zde byly pořádány výroční pouti na den sv. Maří Magdalény, dosud konané ve farním kostele v dalekých Chelčicích (viz barevná fotografická příloha č. 13).

Lázeň na dobové fotografii z počátku 20. století. Vlevo hrázděná budova využívaná k ubytování hostů. Ze soukromé sbírky Miroslava Stehlika.

25) Pavlátová, Marie, Ehrlich, Marek a kol.: Zahrady a parky jižních Čech, Společnost pro zahradní a krajinnářskou tvorbu o.s. a Nebe s. r. o. 2004, 363-366.

V roce 1768 byla postavena na východní straně kaple Lázeň sestávající z obytného stavení, tanečního sálu a ubytovacího hostince s malým hospodářstvím. Jak bylo uvedeno ve zprávě z roku 1773, měla voda pod kaplí po celý rok stejnou teplotu asi 6 °Reaumura, což odpovídá 7,5 °C. Pro své léčivé účinky se ohřívá používala ke koupelím při zimnicích, otocích a vyrážkách.

Další stavbou barokního souboru byl poutní kostel Jména Panny Marie s loveckým zámečkem postavený v letech 1695-1702 na planině pod vrcholkem Lomce. Výjimečnou barokní stavbu dal postavit Filip Emanuel Buquoy (1674-1703), aby dostal slibu svého otce hraběte Karla Filipa (1636-1690), který za záchranu ve velké bouři při plavbě z Říma do Španělska slíbil postavit na českém panství kostelík. Centrální stavbu kostela dotváří cenné vnitřní zařízení – hlavní oltář v podobě volně stojícího baldachýnu typu svatopetrského tabernáku. V kostelíku, který se brzy stal významným poutním místem, byla uložena rodinná buquoyová památka – soška Panny Marie Lomecké.

Lovecký zámeček postavený v sousedství kostela v letech 1709-1710 strýcem Filipa Emanuela Buquoye hrabětem Albertem sloužil svému účelu jen do roku 1714, poté byl využit jako fara (*viz barevná fotografická příloha č. 14*).

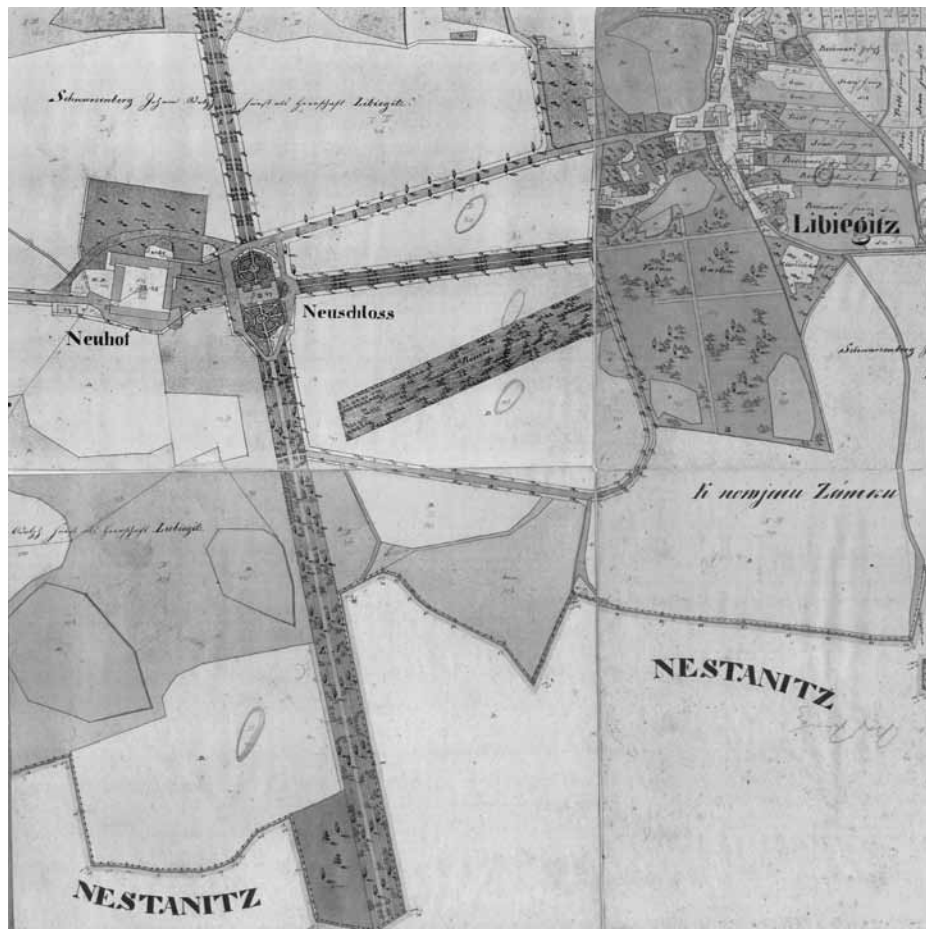
Soubor barokních staveb spojených s krajinnou kompozicí byl završen výstavbou takzvaného Nového zámku. Nové sídlo založil v roce 1696 Filip Emanuel Buquoy, dostavěno bylo později za Františka Leopolda Buquoye, v letech 1747-1754. Tehdy byla pravděpodobně založena osová dispozice komponované krajiny spojující kostel na Lomci – Nový zámek – objekt Lázní. Základ barokně klasicistní dispozice byl zformován v poslední třetině 18. století, kdy byla barokní osa zvýrazněna monumentální krajinnou úpravou v podobě čtyřřadé aleje (*viz barevná fotografická příloha č. 15*).

Historické mapové podklady vymezily dobu založení čtyřřadé aleje do let 1766-1772. Poprvé byla alej uvedena na mapě vrchnostenských rybníků libějovického panství datovaná rokem 1772. Na starších mapových podkladech nebyla zakreslena, nebyla ani na mapě libějovického panství z roku 1765.²⁶ Celkovou kompozici krajinářských úprav zachycuje přehledně mapa Stabilmního katastru z roku 1837.

---

26) Srovnej podklady: Mapa 1. vojenské mapování, Čechy, mapový list č. 241. [Url: http://oldmaps.geolab.cz/](http://oldmaps.geolab.cz/). Generální mapa panství Libějovice s vyznačením vodních ploch a připojeným popisem počtu osedlých; Joh. F. Riemer, 1765, Vs Libějovice, inv. č. 5, Nro. 1a, č. mapy 5. Státní oblastní archiv v Třeboni. Generální mapa panství Libějovice s vyznačením vodních ploch, graficky vyznačeny hospodářské a další vrchnostenské i cizí objekty; Joh. F. Riemer, 1772. Vs Libějovice, inv. č. 6, Nro. 1a, č. mapy 6. Státní oblastní archiv v Třeboni.

Z plánu je zřejmé, že alej směřující od Nového zámku na sever k Lázním a kapli sv. Maří Magdalény byla čtyřřadá. Střední široká část sloužila jako kočárová cesta, obě užší postraní aleje byly určeny pro pěší. Na jih od Nového zámku, směrem na Lomec, se mění na rozhraní katastru Libějovic a Malovic i kresba a nelze zde jednoznačně říci, zda čtyřřadá alej pokračovala až ke kostelu na Lomci, nebo byla na malovickém katastru pouze dvouřadá.

Výřez z indikační skici Stablního katastru z roku 1837 zachycuje jádro barokních krajinných úprav před založením krajinnářského parku. Státní ústřední archiv v Praze.

V jádru kompozice protínaly hlavní osu pohledově potlačené vedlejší osy, ztvárněné jako jednořadé nebo dvouřadé aleje směřující k významným objektům nebo místům v okolí. Byly to například: cesta s dvouřadou alejí od Starého zámku k Novému dvoru, cesta s dvouřadou alejí od Nového dvora k Záhorčí, cesta s dvouřadou alejí od jižního ukončení průseku hlavní osy ke dvoru Rábín nebo nepravidelná hvězdice cest a průseků rozbíhající se od kostela na Lomci (*viz barevná fotografická příloha č. 16*).

Rozsáhlá síť alejí zahrnovala i soustavy malých rybníků na potocích protínajících příčně hlavní osu, které jsou detailně zachyceny už na mapách vrchnostenských rybníků libějovického panství z let 1765 a 1772, hráze osázené duby, louky v nivách potoků.

Veduta barokní krajiny Libějovicka dominantami Starého a Nového zámku v Libějovicích a kostela sv. Martina v Chelčicích. Ferdinand Runk, počátek 19. století. Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Český Krumlov; repro L. Pouzar.

Libějovické panství koupil v roce 1801 kníže Josef Schwarzenberg (1769-1833), který sídlil v Českém Krumlově. Libějovice využíval jako své oblíbené letní sídlo a jednopatrový zámek dal opravit a v letech 1816-1817 zvýšit o druhé patro, byla upravena také fasáda zámku v empírovém slohu.

1. Severní pohled na kostel Jména Panny Marie směrem od Vodňan, Chelčic a Libějovic tzv. „Zeyerovou stezkou“.

2. Kaple sv. Anny na návsi v Krtelích. Severozápadně od obce se nacházejí v rozsáhlém krtelském lese mohylová pohřebiště z pravěku a doby slovanské.

3. Obec Malovičky – pohled přes dnešní Horní malovický rybník (založený v r. 1563 Vilémem z Rožmberka) na prostory bývalého vodního hrádku – tzv. „malovickou tvrz“.

4. Historický zemědělský statek Rábín – pozdně renesanční areál.

5. Náves s rybníkem a kaple sv. Floriána v centru obce Truskovice.

6. Západní pohled na Obecní úřad v Libějovicích – bývalý mlýn a později tzv. „fabrika“ na řepkový olej.

7. Starý zámek v Libějovicích – zajímavá renesanční stavba z pol. 16. stol., původně tvrz s vodním příkopem.

8. Nový zámek v Libějovicích – jižní průčelí. Mohutná podlouhlá budova postavená ve slohu pozdního empíru obklopená zelení parku se vzácnými dřevinami. V současné době je veřejnosti nepřístupný.

9. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský v Libějovicích – původně Schwarzenberský statek, jehož majitelé se již od počátku snažili o pozvednutí hospodářství, zejména zemědělství a rybníkářství.

10. Zvonička sv. Linharta na návsi v Nestanicích.

11. Kaple sv. Antonína na návsi v Černěvsi – stavba ovlivněná architekturou nedalekého poutního kostela na Lomci.

12. Šestiboká kaple sv. Máří Magdaleny Na Lázní v závěru barokní kompozice Památkové zóny Libějovicko-Lomecko.

13. Dominanta krajiny Chelčicka - původně románský kostel sv. Martina v Chelčicích – jižní pohled s románským portálem.

14. Poutní místo Jména Panny Marie na Lomci s klášteřem Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka.

15. Průhled čtyřřadou alejí od Lázní směrem k Novému zámku v Libějovicích.

16. Truskovické údolí směrem na Lomec – bývalá volná barokní kompozice krajiny.

Podobu zahradních a parkových ploch u zámeckých objektů zachycují přehledně dochované historické podklady. O bezprostředním okolí Starého zámku vypovídá podrobně historická mapa z roku 1811.²⁷ Kolem Starého zámku se rozkládaly na severní a západní straně zahrady, z jihu na ně navazovala rozsáhlá bažantnice. Starý zámek sloužil od počátku 18. století panským úředníkům, z nichž ti nejvýše postavení měli možnost využívat i okrasné a užitkové zahrady.

Zahrádky měly jednoduchou pravidelnou úpravu, nechyběl vodní prvek. Ke každé zahrádce přiléhala i dvorek s jednoduchou zahradní úpravou. Bažantnice protáhlého obdélníkového tvaru byla vymezena oplocením. Vstupy navazovaly na základní cestní síť sestávající z hlavních středových a dvou kolmo ji protínajících bočních cest v podobě širokých promenádních alejí lemovaných porosty. Uvnitř obory se nacházely zajímavé partie: kruhový rondel z olší, zastavení u tří dubů, u dvou lip, v jižní okrajové části jedlový lesík, rybníček s vodopádem a ve vstupní části rybník.

Pravidelná zahradní úprava zachycená u Nového zámku na snímku Stablního katastru z roku 1837 odpovídá i akvarelu z počátku 19. století.²⁸ Parterová zahrada sestávala z křížové dispozice propojené okružní cestou a byla umístěna symetricky před severním a jižním průčelím zámku.

Počátky parku spadají do roku 1822, kdy došlo k přeměně původní bažantnice na park, v němž základ porostu tvořily prastaré duby. Až v roce 1842 byl krajinářský park rozšířen na plochu mezi oběma zámky a dosáhl výměry 44 ha, která se udržela do dnešní doby. Camillo Schneider uvádí v roce 1911,²⁹ že na zakládání libějovického parku se podílel dvorní zahradník Imelin. Jedná se pravděpodobně o schwarzenberského dvorního zahradníka, který působil do roku 1851 na Hluboké nad Vltavou a který je zde zmiňován pod jménem Gervasius Imelin. Významný dendrolog C. Schneider dále uvádí ve své publikaci podrobný soupis dřevin použitých při zakládání parku: byly to javory, buky, topoly, dřezovce, lípy, platany, červené kaštany a jilmy, kavkazské jedle, balsamovy jedle, různé smrčiny, borovice vejmutovky, borovice limba, douglasovy jedle, jedlovec a různé zeravy.

Stromy zasazené do původně zemědělsky obhospodařované půdy velmi dobře prospívaly a v krátké době se vyvinuly v mimořádné exempláře: platan javorolistý (30 metrů výška s obvodem kmene v prsní výšce 3 m), lípa velkolistá (2 m, 2,5 m), borovice vejmutovka (32 m, 2,5 m). V roce 1864 zmiňuje další výsadby různých dubů, jež se na podzim krásně barvily.

---

27) Srv. Situační plán Starého zámku v Libějovicích a bažantnice s rybníky a vodopádem 1811, Vs Libějovice, inv. č. 216, I A Nro. 27. Státní oblastní archiv v Třeboni.

28) Parterová zahrada před jižním průčelím zámku v Libějovicích. Schwarzenberské album akvarelů z 20. let 19. století. Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Český Krumlov.

29) Srv. Schneider, Camillo: Der Libějicer Wald-park. Die Gartenanlagen Österreich-Ungarens im Wort und Bild. Heft 3. Wien 1911, 47-50.

Z dalších zde uvedených dřevin stojí za zmínku: černý ořech (25 m, 2,7 m) nacházející se na terase u zámku, dále červený javor (18 m, 2 m), jasan ztepilý, jednolistý (25 m, 2 m), jasan ztepilý, převislý (obvod koruny 40 m, 2,5 m), dřezovec trojtrnný (18 m, 1,2 m), nahovětvec kanadský (20 m, 1,6 m), liliovník tulipánokvětý (15 m, 15 m), trnovník akát (20 m, 2,9 m), jilm habrolistý (35 m, 2,7 m).

Park byl obklopen lesem a bez ohraničení plynule přecházel do okolní krajiny, s níž tvořil harmonický celek. Libějovický park zahrnoval bohatý sortiment dřevin a patřil až do poloviny 20. století k nejbohatším u nás. Podrobný soupis dřevin uvádí také Jan Blesík v publikaci z roku 1948.³⁰

Významnou roli v historii Libějovicka sehrál František Horský,³¹ který se zasloužil mimo jiné také o zvelebení zámeckého parku a byl velkým příznivcem ovocnářství. V letech 1836-1850 dal vysadit podél cest a na jiných neplodných místech přes 60 000 ovocných a okrasných stromů. Vysadil například ovocnou alej od Libějovic k Rábínu a alej po obou stranách cesty z Libějovic přes Černěves ke státní silnici.

K harmonickému obrazu libějovické krajiny patří neoddělitelně ovocné školky, štěpnice a rozsáhlé sady. Zahradník Josef Kopáč vysázel na panství v roce 1841 podle dochovaných záznamů 3 146 ovocných stromků. V roce 1844 bylo zakoupeno ve Welsu v Horním Rakousku 1771 švestkových stromků, které byly vysázeny na pozemcích velkostatku Libějovice. V roce 1845 bylo zakoupeno ve Welsu k výsazení dalších 2 500 švestkových stromků. V roce 1851 byly vysázeny v parku směrem k rybníku „Světskému“ 3 řůy mladých boučeků ze Všeteč, z nichž jsou dnes mohutné buky. V roce 1853 byly vysazeny kolem Nového Dvora první šlechtěné třešně zvané „Leusermanky“, které ještě do poloviny 20. století plně rodily. Z ovocných stromů se zde dařilo nejlépe třešni „chrupka libějovická raná“, některým odrudám jabloní a hrušní. V letech 1902-1905 byly zakládány velké ovocné školky, ovocné zahrady a třešnice. Z nich pak byly stromky používány k výsadbám do polí, nejdříve jen kolem statku a později po celém okolí.

Libějovicko – park se zámkem, Lomec i Lázně patřily k oblíbeným výletním místům mnoha slavných českých osobností. Už v 16. století místa rád navštěvoval vodňanský rodák Mistr Jan Campanus. Po roce 1879, kdy byla zásluhou zámeckého lékaře MUDr. V. Tomka znovu zařízena a vybavena kaple sv. Maří Magdalény, pobývaly zde často paní Renata Týrsová a paní Fügnerová z Prahy. Z význačných literárních osobností města Vodňan navštěvovali místa často spisovatel Julius Zeyer, básník Otakar Mokřý a spisovatel a lékařník František Herites. Jako hosté se zde také často zdržovali Svatopluk Čech, Jaroslav Vrchlický, Adolf Heyduk, Josef Holeček nebo František Palacký.³²

---

30) Srv. Blesík, Jan: Z pamětí Libějovic, Kolej redemptoristů v Libějovicích u Netolic 1984, 29-31.

31) Srv. Pavlátová, Marie: Historická krajina Libějovicka, in: Vodňany a Vodňansko 7. Městské muzeum a galerie ve Vodňanech, 2007, 123-161.

32) Srv. Blesík, Jan: Z pamětí Libějovic, Kolej redemptoristů v Libějovicích u Netolic 1984, 35,36.

V České republice existuje od roku 1987 možnost chránit území vykazující historické a kulturní hodnoty v souladu se zákonem o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. formou památkových zón. Krajinná památková zóna Libějovicko-Lomecko byla prohlášena za památkovou zónu Vyhláškou č. 208/1996 Sb. Ministerstva kultury ze dne 1. 7. 1996. Pro dané území byla zpracována dokumentace zahrnující historický a krajinářský průzkum včetně regulačních opatření směřujících k ochraně a uchování celistvosti barokní krajinné dispozice. Součástí dokumentace byl také průzkum energie krajiny, z něhož vyplynulo, že v případě záměrně utvářené krajiny Libějovicka se jedná o poměrně vzácný příklad historického urbanismu, který je v souladu s energií krajiny.³³

Součástí památkově chráněné krajiny je také lokalita významná z hlediska ochrany přírody, která se nachází přímo v okrajové východní části zámeckého parku. Jedná se o bývalou bažantnici se staletými duby ze staré rožmberské obory navazující na Starý zámek. Vegetaci tvoří tzv. lipové doubravy. Tato část parku byla vyhlášena roku 1996 jako přírodní rezervace „Libějovický park“ s výměrou 14,13 ha a ochranným pásmem 3,03 ha.

DOPORUČENÁ OPATŘENÍ K OCHRANĚ ÚZEMÍ HISTORICKÉ KRAJINY LIBĚJOVICKA

Záměrně komponovaná krajina Libějovicka zůstala do dnešních dnů ušetřena negativních zásahů. Aby zůstal charakter krajiny zachován, je nutné respektovat dochované památkové hodnoty a autenticitu krajinářského řešení. V praxi to znamená nevnášet do jádra krajinné kompozice cizorodé prvky, jako jsou nové stavby, technická zařízení, nevhodné výsadby, nové funkce nebo netradiční způsoby využití. Pro další zachování krajinného souboru je nutné zajistit údržbu a obnovu kompozičně důležitých prvků, ke kterým patří například: Nový zámek s parkem, Starý zámek, čtyřřadá alej od Lázní k zámeckému areálu, areál Lázní, kaple sv. Maří Magdalény, dvouřadá aleje.

Historická krajina Libějovicka patří k nejcennějším v Čechách. Aby zůstala zachována v plné kráse a mohly ji obdivovat i další generace, potřebuje mimořádný a uvážlivý přístup od všech, kteří tady žijí a hospodaří.

---

33) Srv. Krause, Josef, Svrčková, Milada, Kozák, Pavel: Krajinná památková zóna Libějovicko-Lomecko (Aktualizace historického a krajinářského průzkumu, zpracováno pro NPÚ v Českých Budějovicích), Ateliér krajinné ekologie a krajinářské architektury, Praha 1999, 1-23.

Resumé

Vyvážený vzhled krajiny Libějovicko-Lomecka, kde se v pestrém sledu střídá les s poli, loukami a rybníky, kterých se na mapě jižních Čech nedopočítáme, kde se osamělé lidské sídlo mění s vesnicí či městečkem, vytváří „krajinný areál Libějovicka“. Nachází se mezi městy Vodňany a Netolice, kdy centrem je obec Libějovice ležící 4 km jižně od města Vodňany. Nad obcí se zvedá lesnatý vrch Lomec (552 m n. m.), za ním na jihu vystupuje masiv Blanského lesa. Krajinný rámec uzavírají na západě hřbet Libějovického vrchu a Libějovické Svobodné Hory, severovýchod rámuje Písecké hory. Upravenou krajinu o rozloze 20 km² vymezují na východní straně obce Podeřiště, Malovice, Malovičky a Černěves, na západě Chelčice, Truskovice, Krtely a Hradiště.

Obce Chelčice, Libějovice (zahrnující k sobě také Černěves a Nestanice), Malovice (zahrnující k sobě také Holečkov, Hradiště, Krtely, Malovičky, Podeřiště, Setuň a Rábín) a Truskovice (zahrnující k sobě také Dlouhou Ves) leží kolem 465 m nad mořem, protínají okresy Strakonice a Prachatice a farnostmi patří ke kostelu sv. Martina v Chelčicích, kostelu Jména Panny Marie na Lomci a některé obce ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie v Netolicích.

Barokní krajina Libějovicka je záměrně utvářený krajinný celek představující historickou kulturní krajinu, která vznikala po staletí cílevědomou lidskou činností, spojenou s kulturní a hospodářskou kultivací prostředí. Počátek tvorby krajinářsky hodnotných celků nastal s rozvojem osídlení a využíváním území. Podstatné změny ve vzhledu krajiny probíhaly především během kolonizace území ve 12. a 14. století, kdy se rozvíjela i kultivace krajiny výrazně ovlivněná působením mocných šlechtických rodů spravujících rozsáhlá panství. V jižních Čechách patřili k nejvýznamnějším Malovcové, Rožmberkové, Eggenbergové, Schwarzenbergové, Černínové a Buquoyové.

Základ komponované krajiny Libějovicka byl položen v období baroka v době panování Buquoyů, kdy na panství došlo v okolí Starého a Nového zámku k velkorysým architektonickým a krajinářským úpravám. Nový zámek v centru kompozice byl po výstavbě spojen s významnými barokními stavbami v krajině výraznou kompoziční osou. Ta byla ztvárněna v prostoru v podobě mohutné čtyřřadé aleje, která propojila zámek s Lázňemi a kaplí sv. Maří Magdalény na severní straně, na jihu s poutním kostelem Jména Panny Marie na vrchu Lomec.

Zusammenfassung

Das ausgeglichene Landschaftsbild des Gebietes von Libějovice und Lomec bildet das „Landschaftsgelände von Libějovice“. Es befindet sich zwischen den Städten Vodňany und Netolice, wobei die Gemeinde Libějovice, die 4 km südlich von der Stadt Vodňany gelegen ist, das Zentrum darstellt. Oberhalb der Gemeinde erhebt sich der bewaldete Hügel Lomec (552 m ü.d.M.), hinter ihm ragt im Süden das Massiv des Mittelgebirges Blanský les (dt. Planser Wald) empor. Der Landschaftsrahmen wird im Westen vom Berghang des Berges Libějovický vrch und der Gemeinde Libějovické Svobodné Hory abgeschlossen, der Nordosten wird von den Bergen Písecké hory (dt. Piseker Berge) eingerahmt. Die gestaltete Landschaft mit einer Fläche von 20 km² wird im Osten durch die Gemeinden Podeřístě, Malovice, Malovičky und Černěves, im Westen durch Chelčice, Truskovice, Krtely und Hradiště abgegrenzt.

Die Gemeinden Chelčice, Libějovice (es umfasst auch die Gemeinden Černěves und Nestanice), Malovice (es umfasst die Gemeinden Holečkov, Hradiště, Krtely, Malovičky, Podeřístě, Setuň und Rábín) und Truskovice (dazu gehört auch Dlouhá Ves) liegen etwa 465 m über dem Meeresspiegel, befinden sich auf dem Territorium der Kreise Strakonice und Prachatice und gehören vom Pfarrsprengel her zur Kirche St. Martin in Chelčice, der Kirche des Namens der Jungfrau Mariä in Lomec und einige Gemeinden zur Kirche Mariä Himmelfahrt in Netolice.

Die Barocklandschaft des Gebietes von Libějovice ist ein absichtlich gestalteter Landschaftskomplex, der eine historische Kulturlandschaft darstellt, die jahrhundertlang durch zielbewusste menschliche Tätigkeit geformt wurde. Diese Tätigkeit war mit der Kultur- und Wirtschaftskultivierung der Umgebung verbunden. Der Anfang der Schaffung von landschaftlich wertvollen Komplexen trat mit der Entwicklung der Besiedlung und Gebietsnutzung ein. Wesentliche Änderungen im Aussehen der Landschaft verliefen besonders während der Kolonisierung im 12. und 14. Jahrhundert, wo sich auch die Landschaftskultivierung entwickelte, die durch die Wirkung der mächtigen Adelsfamilien mit ausgedehnten Herrschaften bedeutend beeinflusst wurde. In Südböhmen gehörten zu den wichtigsten die Familien Malovec, Rosenberg, Eggenberg, Schwarzenberg, Czernin und Buquoy.

Die Basis der komponierten Landschaft des Gebietes von Libějovice wurde in der Barockzeit unter der Herrschaft der Familie Buquoy gelegt, als es in der Herrschaft in der Umgebung des Alten und Neuen Schlosses zu großzügigen architektonischen und landschaftlichen Umgestaltungen kam. Das Neue Schloss im Zentrum der Komposition wurde nach seiner Fertigstellung mit bedeutenden Barockbauten in der Landschaft mit einer bedeutenden Kompositionsachse verbunden. Diese fand in Form einer mächtigen vierreihigen Allee Ausdruck, die das Schloss mit „Lázně“ (dt. den Bädern) und der Kapelle St. Maria Magdalena in der Nordseite, im Süden mit der Wallfahrtskirche des Namens der Jungfrau Mariä auf dem Berg Lomec verband.

BESCHREIBUNGEN ZU DEN FARBFOTOS AUF SEITEN 17-24

1. *Blick auf die Kirche des Namens der Jungfrau Mariä vom Norden, vom sog. „Zeyer-Steig“.*
2. *Kapelle St. Anna auf dem Dorfplatz in Krtely.*
3. *Gemeinde Malovičky – Blick über den heutigen Oberen Teich in Malovice auf die ehemalige kleine Wasserburg – die sog. Feste von Malovice.*
4. *Historisches Bauerngut Rábín – Gelände aus der Spätrenaissancezeit.*
5. *Dorfplatz mit dem Teich und die Kapelle St. Florian im Zentrum der Gemeinde Truskovice.*
6. *Blick auf das Gemeindeamt in Libějovice vom Westen.*
7. *Altes Schloss in der Gemeinde Libějovice – ein interessanter Renaissancebau von der Mitte des XVI. Jh.*
8. *Neues Schloss in Libějovice – Südfront. Ein mächtiges längliches Gebäude im Spätempirestil.*
9. *Zentrales Landwirtschaftliches Kontroll- und Prüfungsinstitut in Libějovice – ursprünglich das Schwarzenbergische Wirtschaftsgut, dessen Besitzer sich schon von Anfang an um das Beleben der Wirtschaft.*
10. *Kleiner Glockenturm St. Linhart auf dem Dorfplatz in Nestanice.*
11. *Kapelle St. Antonius auf dem Dorfplatz in Černěves.*
12. *Sechseckige Kapelle St. Maria Magdalena „Na Lázně“ (Zu den Bädern).*
13. *Dominante der Landschaft des Gebietes von Chelčice – ursprünglich romanische Kirche St. Martin in Chelčice.*
14. *Wallfahrtsort des Namens der Jungfrau Mariä in Lomec mit dem Kloster der Kongregation der Grauen Schwestern des III. Ordens des hl. Franziskus.*
15. *Durchsicht durch die vierreihige Allee von „Lázně“ (Bäder) zum Neuen Schloss in Libějovice.*
16. *Truskovice-Tal in Richtung Lomec – ehemalige freie Landschaftskomposition im Barockstil.*

Summary

The balanced scenery of the Libějovice-Lomec area it all creates the Libějovice landscape area. It is located between the towns Vodňany and Netolice with the village Libějovice lying in the centre 4km south of Vodňany. The woody hill Lomec (552m above sea level) rises above the village and the massif of the Blanský wood behind it on the south side. The landscape is framed by Libějovice hill ridge and the Libějovické Svobodné Mountains to the west and the Písecké mountains to the north-west. The cultivated landscape of the 20 square kilometre area is bordered by the villages Poděříš, Malovice, Malovičky and Černěves to the east and Chelčice, Truskovice, Krtely and Hradiště to the west.

The villages Chelčice, Libějovice (including also Černěves and Nestanice), Malovice (including also Holečkov, Hradiště, Krtely, Malovičky, Poděříš, Setuň and Rábín) and Truskovice (including also Dlouhá Ves) lie at the altitude of about 465m above sea level and are spread over Strakonice and Prachatic districts. As for parishes, they belong to St. Martin's Church in Chelčice, Virgin Mary's Name Church on Lomec and some villages belong to Virgin Mary's Ascension Church in Netolice.

Baroque-composed landscape of the Libějovice area is an intentionally created landscape unit implementing historic cultural landscape resulting from systematic human activity connected with cultural and economic cultivation of the environment. The beginning of valued landscape units' formation arose from development of settlements and making use of the territory. Important changes of the scenery mainly occurred during the colonisation of the area in the 12th and 14th century. The landscape cultivation was developing significantly by the activity of mighty noble families which controlled large landed estates. The Malovec, Rožmberk, Eggenberg, Schwarzenberg, Černín and Buquoy were the most important families in south Bohemia.

The constructed landscape foundation of the Libějovice area was laid in the Baroque period under the reign of the Buquoy family. During that time the large-scale of architectural and landscape improvements occurred in the Old and New castle surroundings. After building the New castle in the centre of the area it was connected to important Baroque buildings by the significant centre line. This line was created by the huge double tree-lined path interconnecting the castle with Lázně and St. Mary Magdalene Chapel in the north and the pilgrimage Church of Virgin Mary's Name on Lomec hill.

LEGEND OF COLOUR PHOTOGRAPHS SEE PAGE 17-24

- 1. Virgin Mary's Name's Church – northern view so-called Zeyer's pathway.*
- 2. St. Ann's Chapel in the village square in Krteky.*
- 3. The village of Malovičky – the view from the former „Malovice Fort., water castle across the present Horní Malovice pond.*
- 4. Historic farmstead of Rábín – late - Renaissance area.*
- 5. The village square with a pond and St. Florian's chapel in the centre of Truskovice.*
- 6. The western view of the Municipal Office in Libějovice - a former mill and later a rape oil factory.*
- 7. The Old Castle in the village of Libějovice - interesting Renaissance building coming from the mid-16th century.*
- 8. The New Castle in Libějovice – the southern facade, a huge building built in the late - Empire style.*
- 9. The Central Checking and Testing Institution of Agriculture in Libějovice – originally Schwarzenberg's farmstead whose owners tried to lift up the economy.*
- 10. St. Linhart's Little Belfry in the village square of Nestanice.*
- 11. St. Anthony's Chapel in the village square of Černěves.*
- 12. The hexagonal chapel of St. Mary Magdalene Na Lázní.*
- 13. Dominant landmark of the Chelčice countryside – originally Romanesque St. Martin's Church in Chelčice.*
- 14. The Pilgrimage site of Virgin Mary's Name on Lomec with a Congregation of the Grey Sisters of the Third Order of the St. Francis convent.*
- 15. Four-rowed alley view-through from Lázně towards the New Castle in Libějovice.*
- 16. Truskovice valley towards Lomec – former free Baroque landscape arrangement.*

MAS Rozkvět zahrady jižních Čech

Monika Hůrská

Místní akční skupina (zkráceně MAS), resp. občanské sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech má 26 členů (včetně členství 2 mikroregionů – Chelčicko-Lhenického a Blata). Zájmové území MAS tvoří venkovský region 16 obcí s 56 místními částmi. Celkový počet obyvatel činí více než 12 tisíc a zájmové území se rozkládá na 26 624 ha. Území této MAS se nachází v severozápadní části okresu České Budějovice a sousedících regionech Strakonicka a Prachaticka. Je tvořeno dvěma mikroregiony – Chelčicko-Lhenickým (s obcemi Chelčice, Libějovice, Malovice, Mičovice, Lhenice a Truskovice) a Svazkem obcí Blata (zahrnující Čejkovice, Dívčice, Dříteň, Hlavatce, Mydlovary, Pištín, Olešník, Sedlec, Zahájí a Zliv) a obcí Nákří.

Tato místní akční skupina byla založena v únoru roku 2004 na základě iniciativy Chelčicko-Lhenického mikroregionu s vizí využít pracovní metody LEADER ke spojení místních aktérů s cílem rozvinout venkovský region území MAS. Záměrem bylo především podpořit rozvoj malého a středního podnikání v oblasti zdejší specifické zemědělské produkce zaváděním nových know-how. MAS je nyní složena z vyvážené skupiny partnerů z různých socioekonomických sektorů území, nadále zůstává otevřenou strukturou a systematicky oslovuje své potenciální zájemce o činnost MAS a program LEADER.

Cílem je podílet se na tvorbě a realizaci integrovaných strategií rozvoje venkovského regionu a vést účastníky partnerství na místní úrovni k vyššímu využití potenciálu jejich území. Záměrem je především zavádění nových forem zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posilování ekonomického prostředí, místní hospodářský rozvoj a zhodnocování přírodního a kulturního dědictví, a tím zlepšení organizačních schopností venkovského regionu.

ZKUŠENOSTI MAS

V letech 2004 a 2005 se MAS úspěšně zúčastnila programu LEADER ČR, a to s programem Inovace a moderní komunikace – Budoucnost v jižních Čechách (r. 2004) a Inovace a komunikace – Rozkvět zahrady jižních Čech (r. 2005). V letech 2006 a 2007 realizovalo zájmové území MAS projekt LEADER+,c (osvojování schopností), který byl financován z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. V roce 2008 byl zrealizován projekt Vzdělávání, který byl spolufinancován EU v rámci Programu rozvoje venkova. V letošním roce se uskuteční 1. výzva k strategickému plánu LEADER (2008-2013) v projektu Květy, plody a lidé Zahrady jižních Čech.

PŘESHraniční Spolupráce

MAS se v letech 2008 a 2009 podílela na dvou projektech spolupráce MAS s obcemi/sdružením obcí Lalling v Bavorsku – první projekt byl spolufinancován EU v rámci Programu přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko. Další projekt Nacházení společných tradic byl spolufinancován z Dispozičního fondu ČR – Bavorsko.

Spolupráce s ostatními MAS

Od roku 2004 MAS Rozkvět zahrady jižních Čech spolupracuje se sousední MAS CHANCE IN NATURE – LAG, kterou konzultačně podpořila při přípravě projektu LEADER+. V roce 2006 se MAS Rozkvět podílela na organizaci a realizaci Prepare Gathering 2006, Traveling Workshop. V roce 2007 se stala regionálním partnerem projektu Cammini d'Europa pro období 2007–2013 a byla s místní akční skupinou CHANCE IN NATURE – LAG podepsána partnerská smlouva a zřízena koordinační skupina. V letošním roce jsou úspěšně realizovány dva projekty Spolupráce v programu PRV, a to Rozvoj lidských zdrojů – Šance pro další rozkvět regionu a Dědictví regionu: po stopách předků. Jedním z výstupů tohoto projektu je i tato brožura.

TIPY NA VÝLET

Znáte písničku, jak sedlák Jakub Kubata dal život za Blata? Jeho pomník, který se stal symbolem celého mikroregionu Blata, najdete u nás – na Dívčicku u Zbudova. Potom se můžete zastavit v Plástovicích, kde vzniklo v rámci programu rozvoje venkova ČR Informační centrum jihočeského selského baroka, zaměřené na architekturu typickou pro toto území. Z Blat zamíříme do Chelčic, jihočeské Vesnice roku 2000. Zde najdeme Památník Petra Chelčického, který je jediným uceleným muzeem toho myslitele v Evropě. V libějovicko-lomecké oblasti se nachází živé poutní místo Lomec s překrásným barokním kostelem Jména Panny Marie. Okolní krajina tohoto poutního místa vás okouzlí svým klidem a harmonií, která tu vládne po celý rok. Přes Rábín a Krtely se pak mezi sady, poli a lesy okolo zámku Kratochvíle dostanete až na Lhenicko. Přes Lhenicko vedla již v 10. století slavná Linecká stezka, která spojovala Čechy s rakouskými zeměmi a sloužila zejména pro dopravu soli a dobytka. Její zbytky jsou doposud patrné u obce Vodice. Vodice sama o sobě je chráněnou venkovskou rezervací.

Toto je jen několik z mnoha míst, na která bychom Vás rádi pozvali. Ale přijďte se podívat sami, protože u nás je hezky.

Die örtliche Aktionsgruppe (abgekürzt MAS), eventuell der Bürgerverein Aufblühen des Gartens Südböhmen, hat 26 Mitglieder (einschließlich der Mitgliedschaft von 2 Mikroregionen Chelčice-Lhenice und Blata). Das Interessengebiet MAS bildet die dörfliche Region von 16 Dörfern mit 56 Ortsteilen. Die Gesamtzahl der Einwohner beträgt mehr als 12 000 Einwohner und die Fläche des Interessengebietes beträgt 266,24 km².

Diese Aktionsgruppe wurde im Februar 2004 auf der Grundlage der Initiative der Mikroregion Chelčice-Lhenice gegründet. Das Ziel war, die Arbeitsmethode LEADER zur Verbindung der örtlichen Akteure zu verwenden, damit die dörfliche Region des Gebietes MAS weiter entwickelt wird. Das Ziel lag vor allem in der Unterstützung der kleinen und mittleren Unternehmertätigkeit im Bereich der spezifischen örtlichen Agrarproduktion auf der Grundlage der Einführung des neuen Know-How. Die Gruppe MAS besteht jetzt aus ausgeglichener Gruppe der Partner aus verschiedenen soziologischen und wirtschaftlichen Bereichen des Gebiets. Sie hat offene Struktur und die Gruppe spricht systematisch potenzielle Bewerber an, die sich um die Tätigkeit der Gruppe MAS und um das Programm LEADER interessieren.

In den Jahren 2004 und 2005 hat sich MAS erfolgreich am Programm LEADER ČR beteiligt, in den Jahren 2006 und 2007 wurde das Projekt LEADER+,c realisiert. Im Jahre 2008 wurde das Projekt Bildung durchgeführt, das im Rahmen des Programms zur Entwicklung des Landes durch die EU mitfinanziert wurde.

MAS beteiligte sich im Jahre 2008 an zwei Projekten der Zusammenarbeit der Gruppe MAS mit den Dörfern/Vereinen der Dörfer Lalling in Bayern – das erste Projekt wurde durch die EU im Rahmen der übergrenzüberschreitenden Zusammenarbeit zwischen der Tschechischen Republik und Bayern mitfinanziert. Das zweite Projekt „Finden der gemeinsamen Traditionen“ wurde aus dem Dispositionsfond der Tschechischen Republik und Bayern mitfinanziert.

Die Gruppe MAS Aufblühen des Gartens Südböhmen arbeitet mit benachbarter Gruppe MAS Chance in Nature – LAG zusammen und beteiligte sich an der Durchführung der Maßnahme Prepare Gathering 2006, Traveling Workshop. Im Jahre 2007 wurde sie zum Regionalpartner des Projektes Cammini d'Europa für den Zeitraum 2007 – 2013. Aus der Zusammenarbeit mit LAG Chance in Nature wurden 2 Projekte vorgestellt – „Entwicklung der menschlichen Ressourcen – Chance für weiteres Aufblühen der Region“ und „Erbschaft der Region: Nach Spuren der Vorväter“. Eine der Maßnahmen dieses Projektes ist auch dieses Taschenbuch.

The Local Action Group (in short: LAG), or, as the case may be, Citizens' Association Southern Bohemian Garden in Blossom has 25 members (including the membership of two micro-regions Chelčicko-Lhenický and Blata). The interest area of the LAG is composed of the countryside region including 16 municipalities with 56 local districts. The total number of inhabitants is more than 12 thousand and the interest area comprises 26,624 ha.

This Local Action Group was founded in February 2004 based on the initiative of the Micro-region Chelčicko-Lhenicko having the vision of exploitation of LEADER methods to bring local participants together aiming to develop the countryside region in the LAG area. The purpose was to provide support for development of small and medium sized businesses in the area of the local specific agricultural production using the implementation of new know-how, in particular. At the moment, the LAG is composed of well balanced group of partners coming from different social-economical sectors of the area. At the same time, it remains open structure and systematically addresses persons potentially interested in participation on LAG activities and LEADER+ Program.

In the 2004 and 2005, the LAG successfully participated in LEADER CR Program, in the 2006 and 2007 the LEADER1c Project was executed. In the 2008, the Educational project co-financed by the EU within the Countryside Development Program was realized.

In the 2008, the LAG participated on two projects of the LAG cooperation with municipalities/group of municipalities Lalling in Bavaria – the first project was co-financed by the EU within the framework of the CR-Bavaria Cross-border cooperation program. The other project “Finding common traditions” was co-financed from the Dispositional Fund CR – Bavaria.

The Southern Bohemian Garden in Blossom LAG cooperates with the neighbor LAS Chance in Nature – LAG, it participated on the execution of the Prepare Gathering 2006, Traveling Workshop. In the 2007 it became the local partner of the Cammini d'Europa project for the period 2007–2013. Based on the cooperation with the LAG Chance in Nature two projects were submitted, namely Human Resources Development – Chance for further development of the region and Heritage of the region – In the track of forefathers. This brochure is one of the results of this project.

CHANCE IN NATURE – LAG

Jana Benešová

Občanské sdružení CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION GROUP vzniklo v roce 2004 v západní části jižních Čech a sdružuje 38 obcí na území tří mikroregionů – Vlachovo-březska, Prachaticka, Čkyňska a několik samostatných obcí. Členy o.s. jsou obce: Bohumilice, Bohunice, Bošice, Budkov, Bušanovice, Čepřovice, Čkyně, Drslavice, Dub, Dvory, Hoštice, Husinec, Chlumany, Chroboly, Kratušín, Ktiš, Lažiště, Lčovice, Lipovice, Litochovice, Malenice, Milejovice, Nebahovy, Prachatice, Předslavice, Radhostice, Strunkovice nad Blanicí, Šumavské Hoštice, Těšovice, Tvrzice, Újezdec, Vacov, Vlachovo Březí, Záblatí, Zábrdí, Zálezly, Žárová, Žernovice. Celková rozloha území je 446 km² a žije zde bezmála 27 tisíc obyvatel. Území dlouhodobě vykazuje společné charakteristiky. Jedná se o oblast Předšumaví, kde se podmínky geografické, historické ani ekonomické neliší. Oproti jiným oblastem vykazuje území CHANCE IN NATURE – LAG jednotnost v oblasti silného ekologického cítění, potřeby partnerství a malém využívání inovací.

Členem sdružení mohou být fyzické osoby a právnické osoby, které souhlasí se stanovami a cíli sdružení. O přijetí za člena sdružení rozhoduje na základě písemné přihlášky rada sdružení. Členem sdružení se může bezplatně stát kdokoli, třeba i jednotlivý občan, pokud má pocit, že svou činností může a chce ovlivnit rozvoj regionu, vnášet do rozvoje vlastní nápady a kreativitu.

Hlavními prioritami činnosti LAG jsou: partnerství, podnikání, lidské zdroje, a životní prostředí.

V rámci priority **partnerství**, má LAG zkušenosti s realizací projektů na bázi místního partnerství a to především díky úspěšné strategii LEADER+ s tématem „Využívání know-how a nových technologií ke zvýšení konkurenceschopnosti místních produktů a služeb“. V rámci realizace strategie bylo podpořeno 28 projektů v celkovém objemu alokovaných prostředků cca 12,5 milionu Kč. Na projekt LEADER+ navazuje v současné době realizovaný LEADER 2007–2013, v jehož rámci jsou přerozdělovány finanční prostředky úspěšným žadatelům na území LAG. Souběžně s touto aktivitou probíhá realizace projektů spolupráce s MAS Rozkvět zahrady Jižních Čech. Prvním z projektů je „Dědictví regionu: po stopách předků“, v jehož rámci byla vytvořena tato brožura a památník Petra Chelčického v Chelčicích. Druhý projekt spolupráce „Rozvoj lidských zdrojů – Šance pro další rozkvět regionu“ je zaměřen na vytvoření komunitních center v regionu spolupráce.

Druhou prioritou o.s. je **podnikání**, které reprezentuje projekt „Cesty Evropy“ realizovaný od července 2008 a zaměřený na propagaci historických a kulturních památek v regionu a podporu cestovního ruchu. Projekt je v tomto směru přípravou na mezinárodní spolupráci.

Třetí prioritou **lidské zdroje** je zaměřena mimo jiné na zlepšení poskytování sociálních služeb. Na základě toho proběhla v roce 2007 realizace projektu „Komunitní plánování sociálních služeb“, jehož cílem bylo vytvořit místní partnerství poskytovatelů, uživatelů a zadavatelů sociálních služeb a za účasti široké veřejnosti zpracovat komunitní plán sociálních služeb. Výsledkem akce je Katalog poskytovatelů sociálních služeb dostupný veřejnosti na všech obecních úřadech a v knihovnách regionu o.s. Do budoucna by LAG ráda navázala dalším pokračováním komunitního plánování na svém území.

Za poslední prioritu je považováno **životní prostředí** zastoupené projektem „Šance pro venkovské školy – znalosti, schopnosti, dovednosti“, jehož cílem je formou partnerství tří základních škol a neziskové organizace vytvořit podmínky pro uplatnění moderních forem výuky především v oblasti environmentální problematiky, využití interaktivních informačních technologií a udržitelného rozvoje.

V budoucnosti LAG plánuje v rámci čtyř vytyčených priorit realizovat další zajímavé projekty z okruhu obnovitelných zdrojů energie, rozvoje lidských zdrojů a cestovního ruchu, konkrétně v oblasti hipoturistiky.

TIPY NA VÝLET

Region LAG je z kulturně-historického hlediska zajímavý počtem památek typu hradišť a mohylových pohřebišť, které dokladují osídlení lokality již v dávných historických dobách. Ze starých sídlišť šlechty můžeme zmínit zříceninu hradu Hus nad Blanicí ze 14. století na ochranu Zlaté stezky. Zámky lze najít ve Vlachově Březí, Dubu, Bohumilicích, Lčovicích, barokní ve Čkyni. Památník reformátora Mistra Jana Husa v Husinci na řece Blanici byl spolu se sochou Mistra Jana od K. Lidického v roce 1978 prohlášen za národní kulturní památku. Ve Vlachově Březí je také farní kostel Zvěstování Panny Marie, křížová cesta ke kapli sv. Ducha či židovský hřbitov, ve Čkyni kromě zámku stojí kostel a židovský hřbitov. Město Prachatice nabízí návštěvníkům a obyvatelům svoji renesanční atmosféru, zastřenou jen částečně novějšími empírovými přestavbami. Zachovalé historické budovy byly důvodem vyhlášení historického jádra města Městskou památkovou rezervací v roce 1981. Ve středověku nastal důležitý předěl pro život obyvatel regionu – vznikla Zlatá stezka, která jako součást středověkého dopravního systému ve střední Evropě spojovala české země s Podunajím a se zeměmi na jih od něj. Místo soli se do Pasova, Lince či Vídně vyváželo vlachovobřežské sukno či lhenické třešně.

Důležitou akcí pro zvýšení potenciálu území v oblasti cestovního ruchu zejména v severní části LAG bylo natočení série filmů režiséra Zdeňka Trošky Slunce, seno... v Hořticích nad Volýňkou. Obec Hořtice je také spojena s odkazem Michala Tučného a každoroční populární akcí „Stodola Michala Tučného“. Tyto atraktivita lákají do obce a regionu každoročně velký počet turistů.

Die bürgerliche Vereinigung CHANCE IN NATURE – Lokale Aktionsgruppe wurde 2004 im westlichen Teil Südböhmens von 38 Gemeinden gegründet und besteht primär aus drei Mikroregionen – Vlachovo Březí, Prachatice und Čkyně. Sie deckt ein Gebiet von 446 km² mit fast 27.000 Einwohnern ab. Schwer-

punkte in der Zielsetzung der LAG sind PARTNERSCHAFTEN FÖRDERN, UNTERNEHMENSFÖRDERUNG, FÖRDERUNG DES ARBEITSMARKTES und NACHHALTIGE UMWELTFÖRDERUNG.

Im Rahmen der Zielsetzung PARTNERSCHAFTEN FÖRDERN realisierte die LAG die Projekte LEADER+: „Förderung von Know-how und neuen Technologien zur Erhöhung der Konkurrenzfähigkeit lokaler Produkte und Dienstleistungen“. Es wurden insgesamt 28 Projekte für 12,5 Mio. CZK gefördert. Derzeit schöpft man Finanzmittel aus LEADER 2007 – 2013. Zugleich läuft das Projekt „Rozkvět zahrady Jižních Čech“ (Aufblühende Gärten Südböhmens). Für das erste Projekt in diesem Rahmen „Erbe der Region: auf den Spuren der Vorfahren“ wurden diese Broschüre und das Petr-Chelčický-Denkmal in Chelčice geschaffen. Ein weiteres Projekt trägt den Namen „Arbeitskraftpotentiale fördern – eine Chance für die Regionalentwicklung“.

Die Zielsetzung UNTERNEHMENSFÖRDERUNG wird in dem Projekt „WEGE EUROPAS“ realisiert. Seit Juli 2008 werden der Fremdenverkehr und die Erhaltung von kulturhistorischen Denkmälern in der Region unterstützt. Eine internationale Fortsetzung ist geplant.

Die Zielsetzung FÖRDERUNG DES ARBEITSMARKTES ist vor allem sozial ausgerichtet. Das Projekt „Gemeinschaftliche Planung von sozialen Diensten“ startete 2007 und möchte Partnerschaften zwischen Trägern, Beziehern und Zuteilenden auf die Beine stellen. Ein Katalog von Anbietern sozialer Dienstleistungen, welcher in Gemeindeämtern und Bibliotheken des LAG-Gebiets erhältlich ist, ist ein Ergebnis. Eine Fortsetzung ist geplant.

Der Schwerpunkt NACHHALTIGE UMWELTFÖRDERUNG ist im Projekt „Chancen für ländliche Schulen – Kenntnisse, Fähigkeiten, Fertigkeiten“ realisiert. In drei Grundschulen und gemeinnützigen Vereinen sollen so die Voraussetzungen für moderne Umweltbildung, interaktiven Informationstechnologien und nachhaltige Entwicklung geschaffen werden.

Die LAG plant derzeit weitere interessante Projekte in den Bereichen erneuerbare Energiequellen und Energiesparen, Förderung des Arbeitskräftepotentials und des Tourismus, z.B. im Sektor Reiten.

The civic association CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION GROUP originated in 2004 in the western part of Southern Bohemia and it associates 38 villages in the locality of three microregions – Vlachovo Brezi, Prachatice, Ckyne. The whole area of the locality is 446 km² with the population of 27 thousand people. The main precedence of LAG is: PARTNERSHIP, BUSINESS, MANPOWER and ENVIRONMENT.

In the frame of the precedence PARTNERSHIP LAG carried out the projects LEADER+: „Using Know-How And New Technologies for the Rise of the Competitiveness of Local Products and Services.“ There were supported 28 projects for ca CZK 12.5 million. Now LEADER 2007 – 2013 is going on. At the same time the projects with LAG The Flowering of the South Bohemia Garden are in progress. The first project is: „The Heritage of the Region: Tracking the Ancestors“ in whose frame this booklet and the monument to Petr Chelčický were made. Another project is „The Development of Manpower – the Chance for the Other Flowering of the Region.“

Since July 2008 the preference BUSINESS has been represented by the project „WAYS OF EUROPE“ specializing in the publicity of historical and cultural sights in the region and the tourism. The project will continue in the international level.

MANPOWER specializes among the others in the improvement of social services. “The Community Planning of Social Services” from 2007 wanted to create the local partnership of providers, users and customers of social services. Its result is the Catalogue of Providers of Social Services available in local authorities and libraries of the region. The continuation of the community planning is being prepared.

The last preference is the ENVIRONMENT with the project “Chance for Country Schools – Knowledge, Abilities, Skills”. Three primary schools and non-profit-making organizations make conditions for modern forms of learning in the sphere of environment, interactive information technologies and sustainable development.

LAG is planning the implementation of the other interesting projects for renewable resources of energy, development of manpower and tourism, e.g. hipotourism.

Libějovicko-Lomecko

© Ing. Marie Pavlátová, Mgr. Klára Kavanová Mušková

© Foto: Karel Burda

© Obálka: Eva Boříková

Německé překlady: PaedDr. Vladimíra Květounová, Mgr. Josef Štemberk, Ing. Jan Krejčí

Anglické překlady: Mgr. Iva Karvánková, Mgr. Libuše Tesařová, Tomáš Krejčí

Jazyková redakce: Mgr. Markéta Cinádrová

Grafická úprava a sazba: Václav Mach

Tisk: HERBIA spol. s r. o., Novohradská 16, 370 01 České Budějovice

Vydalo Občanské sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech – místní akční skupina,

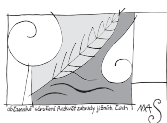
Školní 124, 384 02 Lhenice

1. vydání, 2009

**Realizováno v rámci projektu „DĚDICTVÍ REGIONU: po stopách předků“,
tento projekt je spolufinancován Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu
pro rozvoj venkova v rámci opatření: III.2.2.**

Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, a IV.2.1.

Realizace projektů spolupráce Programu rozvoje venkova.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí